

BURSDAG: Da vi besøkte barnehjemmet i Pascal feiret Marius sin 21-års dag.

Nå er Marius fra barnehjemmet student

PASCANI: Nesten fire timer med bil fra Onesti står Grenlandsaksjonens største prosjekt, barnehjemmet i Pascal bygd i 1994. Marius Lucasi kom dit for 10 år siden. Nå er han 21 og universitetsstudent.

Med bilen full av julepresanger tar vi turen til barnehjemmet, som så mange har gitt penger til da aksjon Barnehjem ble lansert. Med penger fra Grenland ble bygget reist for noe over én million kroner. I dag er det 27 foreldreløse unger der.

TANTE MARTA

De som har besøkt barnehjemmet i Pascal kjenner tante Marta som styrte der i flere år. Hun tok også imot vårt kongepar på deres rundreise i Romania.

Nå drives institusjonen med penger fra en tysk menighet og cirka 25 000 kroner i fadderpenger fra Grenland. Kontakten med Grenlandsaksjonen er blitt

mindre etterhvert, for driften går sin gang.

UTDANNING

- Vi har som mål at alle her skal få en god utdanning. Vi lærer ungene å ta vare på hverandre, og de som har flyttet ut er stadig på besøk.

- Det er sju av de som kom hit som barn som nå er under utdanning, og 11 har fått høyere utdanning siden vi startet.

Marius er en av dem. Han holder på med utdanning til farmasøyt. Han og tre søsken kom hit etter at foreldrene omkom i en ulykke. Nå studerer en til veterinær og en til tannlege, mens den yngste broren til Marius går på videregående skole.

- Jeg tror at også han får høyere utdanning, for alle fire er meget intelligente, sier styrer Carmen Gavril, som sammen med mannen Dorin holder styr på det hele.

ØYEBLIKK: Ole Jan Semb er julenisse for et øyeblikk, men kan ikke fri seg fra at besøket hos Luminata med de fire jentene, Ana (7), Rebeca (6), og tvillingene Maria og Daniela (2) har gjort et sterkt inntrykk.

Slik når hjelpen fram

ONESTI: Luminata Nedelcu alenemor med fire jenter bor på ca sju kvadratmeter. Hun er i dypeste fattigdom overlatt til seg selv. Men Grenlandsaksjonens Mariana vet om henne og bidrar med noe penger, klær og sko.

Mariana forteller at den unge moren sliter veldig. Hun er ikke alkoholisert eller kriminell, bare fattig og forlatt i en boligblokk der hun må passe på alt hun eier så det ikke blir stjålet.

- Jeg gråter når jeg ser hvordan hun, de to jentene og tvillingjentene på to år lever. Da er det godt å vite av vi i Grenlandsaksjonen kan hjelpe.

- Pass deg for trappa, sier Mariana.

Vi beveger oss opp et par eta-

sjer. Rekkverket er ødelagt og lys er det ikke i oppgangen. Og her er det ingen vinduer ut fra trappeoppet.

Inne på det lille rommet bor de fire. Det er ikke plass til alle oss. Vi leverer et par esker med klær og en stor bærepose julegaver. Luminata smiler så godt hun kan og ungene gjør store øyne når Ole Jan Semb er julenisse.

- At det går an å leve slik, sier han med et sukk og leverer fra seg hjelpen.

- Det er ikke så mye vi kan hjelpe med, men dette er hva jeg vil kalle at hjelpen kommer fram. Og vi som er med legger på med egne penger rundt 1000 norske kroner.

- Det er mer enn hun får i sosialhjelp på tre måneder, sier Mariana.

Imponert ordfører

ONESTI: Ordfører Emil Lemnaru styrer Skiens vennskapsby Onesti. Det har han gjort i 14 år. Han uttrykker dyp respekt for den innsatsen Grenlandsaksjonen har gjort for hans folk gjennom 20 år.

Han innrømmer at det er mange mørke skyer over byen og distriktet nå som verdens finanskrisen slår til for fullt. Den industrien som var under oppbygging etter at alt gikk i svart etter revolusjonen, har nå gått i stå.

EN STOR FORDEL

De som har besøkt Onesti siden revolusjonen i 1989 har sett at byen, fra å være den mest forurensete i Romania, har blitt nokså ren når det gjelder lufta.

Men for ordfører Lemnaru tårner ledighetstallene og den sosiale nøden seg opp.

- I 2009 er inntektene fra skatter og avgifter til Onesti falt med 35 prosent. Det er dramatisk og gjør det vanskelig for oss, sier han.

FOLK REISER

Onesti hadde det meste før revolusjonen, jobb til alle, Romanias største oljeraffineri, utrolige mengder salt i gruver, men også masse forurensing. Nå står store industriområder med bygninger forlatt og det går tregt med å skaffe nye arbeidsplasser.

- Er det mange høyt kvalifiserte innbyggere som har forlatt Onesti og områdene rundt?

- Vi var 60 000 innbyggere her før revolusjonen. På disse 20 årene har vi mistet cirka 9 000, og over halvparten av dem er høyt utdannede som har tatt seg jobb ute i Europa eller Amerika. Jeg kan forstå de som gjør det, men for Onesti er det dramatisk og det ser bare ut til å fortsette.

Også han kan som ordfører skue ut over byen

VANSKELIG: Ordfører Emil Lemnaru (til venstre) forklarer til Grenlandsaksjonens Thor Sotvedt, Helge Gunnerød, Ole Jan Semb og Mariana Iftime-Damian at det er vanskelige tider for hans landsmenn, nå som finanskrisen slår ut arbeidsplassene, i tillegg til at nye investeringer lar vente på seg og fagfolkene rømmer landet.

han styrer fra et gedigent rådhus. Riktignok bygd da det var en viss framgang å spore. Det er også nytt bibliotek og kulturhus.

- Vi håper at de utenlandske investorene som er stimulert av EU vil gjøre alvor av planene om å satse 2,5 milliarder norske kroner for å få fart på industrien vår, sier han.

SOSIAL SATSING

- Grenlandsaksjonen har med seg mye utstyr for handikappede til gamle og syke her i byen. Er eldreomsorg et satsingsområde også for dere?

- Ja, og vi har planene klare for å bygge et eldrecenter. Vi får over 90 prosent av byggekostnadene fra EU.

- Jeg besøkte vennskapsbyen Skien for 10 år siden og kommer tilbake nå for å være med på 20-årsjubileet til Grenlandsaksjonen. Jeg ser for meg en modell av eldreomsorgen som Skien har og som ordfører Rolf Erling Andersen viste meg da jeg var i Skien for 10 år siden, sier Emil Lemnaru.